

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščenice in upokojeence.

Uradniško vprašanje in država

Nedavno je v beograjskem dnevniku »Pravda« objavil g. Dim. P. Mitrović pod prednjim naslovom zanimiv članek, katerega v naslednjem objavljamo v točnem prevodu:

»Ni prav nobenega dvoma, da je znižavanje uradniških prejemkov rodilo kot naravno posledico tudi znižanje kupne moči naših najboljših konzumentov. Prav tako je nesporno, da bi se z izvedbo redukcije ustvarila množica akademsko izobraženih proletarcev — kar je nezaželeno za državo in za družbo samo.

Če temu dodamo še, da je težina današnje krize zlasti nepovoljno delovala na obstoj in izvrševanje svobodnih poklicev, potem je izven razprave dejstvo, da je ostala država kot edini in najizdatnejši delodajalec.

Državni proračun je zaradi tega preobremenjen in se more uspešneje varčevanje doseči samo z reorganizacijo naše uprave, dosledno torej s približevanjem k vprašanju redukcije uradništva, zaposlenega v državni službi.

Kakor vidimo, je uradniško vprašanje zamotan problem, katerega ni mogoče rešiti brez pretresljanja velikega družabnega pa tudi političnega značaja.

Reorganizacija državne uprave se more izvesti samo s pomočjo jasnih zakonodajnih ukrepov trajne vrednosti. Nestalnost pozitivnih zakonskih določb, in možnost, da se na razne načine tolmačijo po organih upravnih oblastev, mnogokrat deluje na pravilno funkcioniranje državnega aparata, pri organih izvršilnih oblastev, o katerih se po pravici more reči, da so glavni izvrševalci upravnih poslov, se pa ustvarja vtis samovoljne interpretacije.

Prvo vprašanje, čigar rešitev je nujna naloga države, je torej vprašanje ureditve odnošajev upravnih in izvršilnih organov kakor tudi njihovih pravic in dolžnosti. To so vprašanja, ki se morejo postaviti tudi kot nasprotje načelu o subordinaciji, kadar gre za obrambo državnih koristi. Uradniški zakon navzlic svoji obsežnosti ni mogel točneje urediti tega odnošaja na liberalnejši in za državo koristnejši način. Zato se odtod sklepa, da je birokratsko postopanje mogoče in zaželeno šele, ko bo uradniško vprašanje definitivno urejeno.

Drugič. Z nadštevilno produkcijo inteligence s polno šolsko izobrazbo se vsak dan veča stalež zaposlencev pri največjem delodajalcu — državi. Poskus, da se s sistemizacijo uradniških mest število nameščenecv spravi v pravilno razmerje s stvarnimi potrebami državne uprave, se nam zdi, je ostal mrtva črka na papirju, ker smo pričeli, da se od postavljenega načela delajo izjeme. To in neusmiljena današnja kriza, ki je uničujoče delovala na obstoj svobodnih poklicev, je vsekakor vzrok tega zla. Niti povišanje šolskih taks, niti poskusi, da bi se mladina usmerila v pravec poštenih obrti in drugih poklicev, katerih naj bi se lotila, vse to, kakor vidimo ni bilo v stanju, da prepreči produkcijo šolane mladine — samih kandidatov za državne službe.

Zato se torej po pravici vprašujemo, kje je treba iskati vzrok temu stanju?

Da bi se to končno vendar nehalo, treba najti razloge. Mislimo, da krivda po velikem delu pada tudi na državo samo oz. na njeno upravno oblastva.

Napaka države je:

a) da trpi nesorazmerno urbanizacijo mest oz. molče prehaja preko dej-

stva neprirodnega bega iz vasi, vsled česar se zmanjšuje produktivnost poglavitnega delovnega elementa v naši državi;

b) da ne posveča zadostne pažnje kmetickemu in obrtnickemu izobraževanju, zlasti vaške mladine;

c) da se odločujoči ne drže načela o sistemizaciji uradniških mest, končno pa

č) da se v državno službo sprejema vsakdo brez razlike, pa bodisi da ima diplomu o dovršeni šoli, ali pa da je ni dokončal. Skratka, ne računa se s tem, da-li kandidat za državno službo res ima sposobnosti, ki so potrebne za dobrega upravnega uradnika.

Iz tega vidimo, da bi se z uvedbo posebnih natečajev za uradniška mesta zlasti v državni upravi poleg pripravljalne službe in strokovnih izpitov, in s tem, da bi se uvedel numerus clausus (katerega bi se morali držati vsi činitelji, katerim je poverjena pravica voditi osebno politiko v osrednjih uradih), dosegel važen uspeh. Redukcija bi se izvršila stopnjema, dobra polovica šolanih, sploh nesposobnih kandidatov za državno službo pa ne bi mogla reflektirati na naklonjenost države.

Zato ključa za rešitev tega vprašanja ne smemo iskati v redukciji uradnikov, ki bi se izvedla na asocijalni način, ker ob takih prilikah navadno po krivici trpe vsi tisti, ki niso zavarovani, bodisi zato, ker iz razlogov, ki niso odvisni od njihove volje, nimajo diplom o dovršeni šoli, čeprav so to mnogokrat tudi prav sposobni uradniki. Rešitev vprašanja je možna le v poostitvi pogojev za prejem v državno službo, in v zakonski izenačitvi vseh uradnikov, sposobnih za izvrševanje državne uprave, pa naj so stopili v državno službo po dovršenem šolanju ali že prej.

Za državo je cilj prve vrste pravilno funkcioniranje njenega aparata. Biti mora neusmiljen ne le samo napram ženam državnih uslužbencev, zaposlenim v drž. službi, temveč tudi napram tistim uradnikom, ki s svojim nedelom ali s svojo individualno nesposobnostjo predstavljajo ne samo nepotrebno breme za državo, temveč kot slabi primeri kvarijo še tiste poštene in sposobne uradnike, ki nosijo na svojih ramenih vse breme izvrševanja upravne službe.

Avtomatsko napredovanje uradnikov v višje skupine uradniške hierarhije brez zahteve dokazov o njihovih sposobnostih za službo, katero opravljajo, deluje povsem škodljivo za zaščito državnih interesov. Zato ti razlogi nalagajo zakonodajalcu dolžnost reforme, da more v višjo skupino preiti samo tisti uradnik, ki nudi svetu predstojnikov pozitivne dokaze o svojih sposobnostih, katere se za to skupino zahtevajo.

Vesten izbor uradniškega staleža — zlasti ob strogem spoštovanju načela pridobljenih pravic — je edini zmožen, da nudi državi vse tiste koristi, katere ona nato v obliki kompenzacije stavlja s pomočjo ustanov družabno-kulturne vrste na razpolago vsemu narodu.

S sprejemanjem v službo in s podpiranjem tistih, ki so zanjo nesposobni, bo država zaman iskala in ne bo dosegla niti najmanjšega uspeha v pogledu varčevanja, ki je potrebno v drž. proračunu. Sposobno uradništvo pa, kateremu bo vzeta ambicija in vzpodbuda, bo ostalo hladno napram tekmi osebnih sposobnosti, kar seveda državi ni v korist.«

Znižanje prejemkov

Potreba izpremembe uredb o znižanju.

Ljubljanski oblastni odbor UJNZB (Združenja jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev) je predložil gosp. ministru za socialno politiko in nar. zdravje daljšo spomenico, v kateri ga prosi, naj se zavzame za izpremembo uredb o znižanju drag. doklad in prejemkov samecv. Iz obširno utemeljene spomenice objavljamo sledeče odstavke:

»Te določbe bi bilo nedvomno potrebno nujno popraviti, ker vsled svoje ozkosrčnosti odvzemajo eksistenčno možnost mnogim državnim uslužbencem in njih roditeljem — upokojeencem.

V naslednjem hočemo podati nekatere konkretne, ki naj dokažejo opravičenost trditve prejšnjega odstavka in ki naj Vam služijo, visoko spoštovani gospod minister, v obrambo v svrhu izboljšanja izpremembe uredbe o draginjskih dokladah državnih uslužbencev.

1. Zadnji odstavek, oddelka I. predvideva med drugim, da se odvzame 50% draginjskih doklad onim, ki imajo 1500.— Din mesečnih bruto dohodkov od imovine, če žive z roditelji v skupnem gospodinjstvu. Torej samo onim, ki imajo imovino, je dovoljeno imeti 1500.— Din mesečnih bruto dohodkov, dočim uredba ne dovoljuje upokojeencem, ki so navezani samo na svojo, pa če tudi minimalno pokojnino, nikakih olajšav (staroupokojeenci).

2. V vseh drugih primerih oddelka I. uredbe je taksativno določeno, koliki procent draginjske doklade se odvzame od doklade žene, ki živi v skupnem gospodinjstvu z možem, če sta oba državna uslužbenca. Odstavek zadnji, oddelka I. uredbe pa nima nikake taksativne določbe glede višine pokojnine roditeljev, ampak kratkoma odvzame vsem državnim uslužbencem sinovom in hčeram državnih upokojeencev 50% draginjske doklade, izvzemši odmere navedene v odstavku ad 1. tega dopisa.

3. Imamo primere, ko prejema mati — vdova minimalno rodbinsko draginjsko doklado do 500.— Din, sinova pa vsled zadnjega odstavka, oddelka I. uredbe izgubita mesečno 775.— Din, torej več kot je celokupna pokojnina njihove matere. Žive pa v skupnem gospodinjstvu, ker sinova s svojim zaslužkom pripomoreta vzdrževati mater in družino pri življenju, — ki pa vzlic temu ni rožnato.

4. Pa ne samo, da izgube draginjsko doklado sinovi in hčere državnih upokojeencev, upokojenih po sedaj veljavnih državnih zakonih, izgube jo tudi sinovi in hčere onih upokojeencev

— bivših uslužbencev ali njihovih vdov bivših Južnih železnic, — katerim ne teče pokojnina iz določb zakonov o državnem prometnem osebju, ampak iz določb rimskega sporazuma o Južni železnici, torej ne iz državne imovine.

Taksativna odmera, ki služi kot osnova za določanje, koliko procentov draginjske doklade se odvzame ženi, državni uslužbenki, ako živi z možem — državnim uslužbencem v skupnem gospodinjstvu, določa gotovo višino prejemkov, kot merilo za določitev procenta zmanjšanja draginjske doklade. Z ozirom na te taksativne določbe pa je nelogična pavšalna določitev odbitka 50% draginjskih doklad vsem, ki so neoženjeni, ali neomožene, pa žive z roditelji — upokojeenci v skupnem gospodinjstvu. — Edina taksativna določba zadnjega odstavka, oddelka I. je 1500.— Din mesečnih bruto dohodkov od imovine, torej ravno tam, oziroma za one, ki imajo najugodnejše življenske pogoje, oz. ki niso navezani na minimalno pokojnino.

Visoko spoštovani gospod minister!

Iz vsega prej navedenega jasno sledi, da je zadnji odstavek oddelka I. uredbe o izpremembi uredbe o draginjskih dokladah državnih uslužbencev vsled svoje netaksativne določbe najtežje prizadel ravno one neoženjene in neomožene državne uslužbenke, ki s svojim zaslužkom vzdržujejo ravno vsled nizke pokojnine v bedi živeče roditelje. Nesocijalnosti te določbe nam ni treba še posebej poudarjati. Ne moremo pa iti mimo dejstva, da je s to uredbo ogrožena eksistenca tako prizadetih državnih uslužbencev kakor tudi njih roditeljev, ki so odvisni od zaslužka svojih otrok.

Smatramo za svojo dolžnost v interesu prizadetih obrtni se do Vas, visoko spoštovani gospod minister, z najvljudnejšo prošnjo, da bi blagovoljili zastaviti ves svoj vpliv, da se zadnji odstavek, oddelka I. uredbe o izpremembi uredbe o draginjskih dokladah spremeni v toliko, da naj velja načelo, da se ne odvzame draginjskih doklad onim samcem in samicam državnim uslužbencem, katerih roditelji ne prejema osebne ali rodbinske pokojnine nad 1500.— Din.

S to izpopolnitvijo uredbe bi se zadostilo socialnemu in humanemu namenu, ki je bil povod tej uredbi, namreč, da se s prihranki iz osebnih draginjskih doklad pomaga brezposelni inteligenci in najbrže ni bil namen zakonodavca z uredbo ogroziti v življenski eksistenci one, ki služijo državnim ustanovam in njih gmotno slabo stoječe roditelje — upokojeence.«

Pošarske težnje

Na letošnjem občnem zboru ljubljanske sekcije Združenja poštinih, telegrafskih in telefonskih uslužbencev kraljevine Jugoslavije, ki se je vršil začetek aprila v Ljubljani, je bila soglasno sprejeta daljša, po upravnem odboru predložena resolucija, iz katere objavljamo splošno važne točke, ki so v glavnem skupne državnim uslužbencem vseh resortov brez razlike.

Službena doba naj se določi kot za osebe pri prometu.

Omogočijo naj se redni letni dopusti.

Da se prevedejo, ne glede na spol že nastavljeni dnevničarji, zvaničniki in služitelji v zvanja, ki odgovarjajo njih kvalifikaciji in šolski izobrazbi.

Da se nakazitev pokojnin izvede takoj po upokojitvi.

Pravica za prejemanje draginjskih doklad naj se v bodoče raztegne tudi na nezakonsko deco, ker je tudi ta upravičena do življenja.

Pri razdelitvi nagrad iz poštne-čekovnega prometa naj se upošteva in nagradi tudi blagajniško osebe, ki izvršuje pretežni del vplačil in izplačil ter mora vsled prezaposlenosti večkrat doplačevati znatne blagajniške primanjkljaje.

Deluje naj se na tem, da pridobimo za pisemske pošiljke poštinsko prostost v medsebojnem prometu članstva in vseh naših strokovnih, gospodarskih in socialnih ustanov.

Pri novih namestitvah v poštini stroki naj bi prišli v poštev najprej brezposelni otroci poštinih uslužbencev.

Izvede naj se enakopravnost tovarišic pri napredovanju in postavljanju na upravniška in druga zvanja.

Da se za kaderski rok dovoli brezplačna odsotnost in po končanju istega sprejme prizadete takoj na prvotno mesto v stroki, in da se ta rok šteje v efektivno službo.

Da se predpiše uniforma v času vršenja službe in zanjo določi prispevek kot za upravne uradnike.

Dovoli naj se vpogled v listo opazovanja (starešinsko poročilo za oceno; op. ur.) vsakemu uslužbencu.

Poenostavi naj se uporaba ¼ vozovnice, da se je uslužbenec poslužil lahko vsak čas in obenem deluje na tem, da se priznajo p. t. t. osebju iste železniške ugodnosti, kot jih uživa železniško osebje.

Priznani cerkveni prazniki naj se kolikor mogoče izenačijo s prazniki one vere, kateri prebivalstvo v vpoštev prihajajoče pokrajine po večini pripada.

Služitelji naj se po 10 letni neoporečni službi prevedejo v zvanje zvančnikov.

Izposluje naj se, da bodo direktije, brez predhodnega odobrenja ministrstva smeje nastavljeni nove moči potom razpisa v okvirju budžeta, kot predvideva uredba.

Eksponiranim uslužbencem se morajo nakazovati pripadajoče dnevnice za ves čas eksponiranja.

Uvede naj se avtomatsko napredovanje v grupe kot periodski poviški in naj se v tem smislu izdela ranglista.

Da se v svrhu razdolževanja omogoči p. t. t. uslužbencem brezobrestno posojilo pri državnih zavodih.

Deluje naj se, da bo tudi p. t. t. osebje deležno režijskega premoga 180 Din za eno tona, kot železniško osebje.

Službena obleka in obutev za nižje poštne uslužbenca naj se pravočasno nakazuje.

Uradništvo s polno službeno dobo naj se takoj upokoji.

Deluje naj se, da dobijo poštne uradi v higijskem oziru odgovarjajoče prostore.

Da se podeli p. t. t. osebju stalnost in se sistemizirajo mesta.

Glede obdavčenja nabavljajnih za drug drž. uslužbencev je bil sprejet predlog uprave, da se zadruga podvrže obdavčenju, ker bi morala sicer ukiniti prodajo tako zvanih »luksuznih« predmetov, ki so članom neobhodno potrebni, in zapreti restavracijo, ki dobro uspeva in nudi članom v prijaznih prostorih za nizko ceno dobro hrano in naravno pijačo.

Pri volitvah je prodrila lista, ki so jo sestavili zastopniki raznih strokovnih organizacij proti dvema drugima listama. Izvoljeni so bili v upravo gg. Brandner Anton, Faganeli Anton, Kumer Matko in Purkhart Jože, v nad-

zorstvo gg. Malenšek Jože, Ogorelec Anton in Zlahtič Peter.

Po kratki, mestoma povsem nepotrebnih debati je bil soglasno sprejet predlog, da se združi mariborska zadruga s celjsko v eno zadrugo, ki bo imela v Celju svojo prodajalno. Celjska zadruga je povsem aktivna in se lepo razvija, vendar more močna zadruga blago na debelo veliko ugodneje nakupovati in nuditi članom koristi, kakor manjše, šibkejšje zadruga. Iz tega vidika moramo pozdraviti predlog, ki ga je stavila celjska zadruga in sklep občnega zbora mariborske zadruga. V edinosti je moč! — drp.

Potreba stanovanjske zaščite

V Osijeku je izšel v listu »Kiradžija« zelo aktualen članek, ki se glasi:

»Kakor rdeča nit se vije po naših dnevnikih nerešeno vprašanje stanovanjskih najemnin kot problem ki v današnjih razmerah globoko reže v življenski položaj vsakega nameščenca in delavca ter vzbuja zaradi tega njegov največji interes. Zahteva po končni in pravični rešitvi tega vprašanja je odsev javnega mnjenja onega dela ljudstva, ki niso posestniki lastnih stanovanjskih hiš in ki žive izključno od svojega zaslužka. Ta del državljanov je dandanes popolnoma prepuščen diktatu hišnega lastnika in se nahaja v najhujših ekonomskih razmerah. Stanovanjski najemniki morajo plačevati, če hočejo imeti stanovanje, tisto najemnino, katero zahtevajo od njih hišni lastniki. Ne vprašuje se mnogo po dejanski prometni vrednosti stanovanja, ne vpošteva se ekonomska moč najemnika in njegova plačilna sposobnost, temveč zahtevajo se redno najemnine, ki hišnemu lastniku zagotove neprimerno visok dobiček od vloženega kapitala! Med tem ko se najemnikom proti njihovi volji kratko malo zmanjšujejo službeni prejemki, ker je to postulat splošnih nepovoljnih gospodarskih prilik, imajo tem nasproti hišni posestniki proste roke! Na ta način se ustvarjajo družabne težave, ki povzročajo na strani najemnikov ogorčenje zaradi nesocialnega postopanja velike večine hišnih posestnikov.

Objektivni gledalec mora uvideti, da tako ne more iti dalje. Prepričan je, da je treba ukreniti tudi pri nas to, kar obstoji že davno v drugih drža-

vah kjer zakonodajalec zmerom uvažuje izjemne razmere in regulira odnose med hišnimi posestniki in stanovanjskimi najemniki. Nihče naj ne trdi, da so v tem pogledu pri nas razmere boljše kot v drugih državah. Zaman so bile prošnje in protesti najemnikov, zaman javno dokazovanje upravičenosti njihovega stališča in potreba legislativne intervencije, do danes se niti delno ni ugodilo zahtevam stanovanjskih najemnikov.

Gospod minister za socialno politiko je podal pred letom zelo pomirljive izjave, vendar so do danes ostale še neuresničene. To nevzdržno stanje težko prizadeva delavce, nameščence - najemnike, katerim so bili prejemki znižani daleko pod minimum. Če zaradi teh bi bilo potrebno, rešiti ta mučni in neodložljivi problem. To vprašanje se ne sme pustiti iz vida, če tudi bi se temu še tako protivili zastopniki hišnih posestnikov, ker je to socialno vprašanje, vprašanje eksistence velikega dela državljanov. Zaščita le-teh bi ne povzročila nikomur nobene škode. Narodno predstavništvo naj izvrši torej svojo socialno dolžnost in ugotovi upravičenim zahtevam stanovanjskih najemnikov!«

Ker je zahteva stanovanjskih najemnikov popolnoma upravičena, uspeh komčno ne bo izostal. Treba se je zavedati, da je le v edinosti in vztrajnosti moč! Vsled tega tudi tem potom pozivamo vse stanovanjske najemnike, naj se takoj včlanijo v Društvo stanovanjskih najemnikov, da bomo nastopili kot en moč za svoje pravice.

Vestnik.

Proti kvaražugonom. Kakor povesod po svetu, tako živi tudi v Nemčiji dosti nezadovoljnežev, ki jim nikdar ni mogoče ustreči. Te nezadovoljneže je pretekli petek na nekem zborovanju prav krepko prijel nemški minister za propagando Dr. Göbels. Rekel je med drugim: »Pri nas v Nemčiji imamo množico nezadovoljnežev in kritikov, katerim ni nič prav. Prej, dokler smo imeli še stranke, so zabavljali na stranke; danes pa, ko strank ni več, zabavljajo, ker jih ni! Prej, ko se za brezposelne ni nihče brigal, so zabavljali na nemarnost in na zanikrnost vlade — sedaj pa zabavljajo na previsoke stroške. Prej so zabavljali, da ne morejo živeti, sedaj zabavljajo prav tako, čeprav vsak pameten človek vé, da obnova domovine brez žrtve ni mogoča. Mi smo te ljudi nekaj časa potrpežljivo poslušali, toda naše potrpežljivosti bo kmalu konec in takrat bomo kvaražugonom pošteno stopili na prste.« (»Kmetički list«.)

Kaj je skupno gospodinjstvo? Po pojasnilu fin. ministrstva, katero je prejela dravska finančna direkcija v Ljubljani, je pod pojmom »skupno gospodinjstvo« v smislu odločb ministrskega sveta o znižanju draginskih doklad oz. drugih prejemkov razumeti isto, kar se v navadnem življenju razume pod tem izrazom. Običajno se kot skupno gospodinjstvo razume skupno življenje v istem stanovanju hkrati s skupno prehrano. — Po tem pojasnilu je treba torej sklepati, da omožena uslužbenka oz. samec ali samka ne živi v skupnem gospodinjstvu z možem oz. s starši, če ima z njimi samó skupno stanovanje brez skupne prehrane ali pa, če se samo skupno hranijo, ne stanujejo pa v istem skupnem stanovanju.

Brezplačna zdravila izven bolnic. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je razglasilo, da nimajo državni uslužbenci (uradniki, zvančniki in služitelji ter dnevničarji) pravice do brezplačnih zdravil, temveč, da jim gre samó brezplačno zdravljenje v javnih bolnicah in pa ambulančno zdravljenje v istih zavodih. Za

zdravila, katera prejemajo med zdravljenjem — bodisi da leže v bolnici ali da so v ambulantom zdravljenju — jim ni treba nič plačevati, nimajo pa pravice, da prejemajo zdravila na dom oz. za uporabo izven bolnice ali ambulance.

Pristojnost v osebnih zadevah banovinskih uslužbencev. Državni svet je že v več primerih odločil, da je v osebnih sporih, kadar vlagajo posamezni banovinski uslužbenci tožbe proti odločbam resortnih strokovnih ministrstev, pristojno ministrstvo za notranje zadeve, ne pa ministrstvo, v čigar resort dotični uslužbenec po svoji stroki spada.

Varčevanje v državnih pisarnah. Finančni minister je nedavno spet razposlal vsem ministrstvom okrožnico, s katero je opozoril na pravilnik o potrošnji pisarniškega materiala, katerega je pred dvema letoma sprejel ministrski svet. Finančni minister vnovič priporoča vsem ostalim ministrstvom naj pri izdajanju in porabljanju pis. materiala postopajo kar najvarčneje — kakor to pravilnik predpisuje. V današnjih hudih časih je varčevanje potrebno prav povesod in je štednja v državnem gospodarstvu neposredno tudi državnim uslužbencem v korist, ker jim zagotovi njihovo osebno eksistenco.

Delavnost državnega sveta. Po uradni statistiki je državni svet v letu 1933 obravnaval 1180 tožb, katere so vložili uslužbenci prometnega ministrstva proti njegovim odločbam. Državni svet je 750 tožb zavrnil, 430 tožbam je pa ugodil in izpodbijane odločbe prometnega ministrstva razveljavil.

Letovišče zagrebških poštarjev na Jadranu. Savska sekcija Zdrženja p. t. t. uslužbencev v Zagrebu priredi letos počitniško kolonijo na Kaštelanski revijeri bližini Splita. Kolonija bo nastanjena v bližini zemljišča, katero je v Kaštel-Lukšiću osrednji odbor navedenega združenja kupil za prvo poštarsko letovišče.

Združno prenočišče v Splitu. Opozarjamo vse člane naših zadrug, da je Nabavljajna zadruga v Splitu uredila preno-

O našem zadrugarstvu

Zveza nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev v Beogradu izdaja vsak mesec svoje glasilo »Zadrugarstvo«. V njem se obravnavajo redno zadrugiške razmere državnih uslužbencev, objavljajo se pa tudi članki, ki se nanašajo na zadrugarstvo v splošnem. Zadnja skupna številka za meseca maj in junij prinaša prav zanimiv pregled o našem zadrugiškem pokretu v letu 1933. V bistvu so to poročila Zvezine uprave za redno letno skupščino, ki se je vršila letos o Binkoštih v Sarajevu. Sestavki vsebujejo tako zanimiva poročila in podatke, da se nam zdi umestno, da seznamimo z njimi naše najširše kroge. Oni tovariši, ki se udeležujejo aktivno v našem zadrugiškem pokretu, bodo povzeli iz tega zadovoljstvo in zadoščenje za svoje delo, tovariši pa, ki stoje ob strani pri našem zadrugarstvu, bodo pa morda vendar le izprevideli, kolika moč tiči v zadrugarstvu in kaj se dá doseči v skupnem delu po geslu: vsi za enega, eden za vse.

Konec leta 1933. so imeli državni uslužbenci v Jugoslaviji 187 zadrug in sicer 89 nabavljajnih, 84 kreditnih, 11 stavbnih in 3 proizvajalnih. Od teh je bilo na novo ustanovljenih 11 nabavljajnih, 21 kreditnih, 2 stavbni in 1 proizvajalna zadruga.

Nabavljajne zadruga so imele konec lanskega leta 67.188, kreditne 36.631, stavbene 667 in proizvajalne 482 člana skupaj 104.961 članov.

Lastna sredstva nabavljajnih in kreditnih zadrug so znašala ob koncu minulega poslovnega leta nad 53 milijone dinarjev. Nabavljajne zadruga so prodale v letu 1933. svojim članom blaga za preko 189 milijonov dinarjev,

kreditne pa izdale posojil za skoraj 60 milijonov dinarjev.

Kot nadzorna oblast je izvršila Zveza v minilem letu 187 revizij. To pomeni, da je bilo 77% vseh zadrug pregledanih.

Zveza je tudi skupna finančna centrala naših zadrug. Krediti, ki so jih imele zadruga pri Zvezi, so znašali v letu 1933. 73 milijonov dinarjev in sicer za nabavljajne 49 milijonov, za kreditne 21 milijonov in za stavbene 3 milijone.

Precejšno pažnjo je posvečala Zveza skupnim nabavam. To vprašanje je sicer jako pereče, zahteva pa največjo pozornost, da se ne zaide na stranpota, to je v ponesrečene špekulacije. Iz tega razloga postopa Zveza v tej zadevi skrajno previdno. Skupne nabave so se omejevale v prošlem letu v glavnem na sladkor, mast, olje in prodajo moke iz mlinov Zveze. Vse skupne nabave so znašale 15.5 milijona dinarjev, moke iz svojih mlinov je pa prodala Zveza za približno 19.30 milijona dinarjev.

V Beogradu vzdržuje Zveza združno menzo za svoje članstvo. Promet v menzi se razvija prav ugodno in je v stalnem porastu. Dnevna prehrana, obed in večerja velja 16 dinarjev, mesečni maročniški pa plačajo za to 380 dinarjev.

Zveza vzdržuje v Beogradu tudi združno prenočišče, ki je namenjeno zunanjim članom o priliki njihovega bivanja v prestolici. Povpraševanje je toliko, da ni mogoče ustreči vsem reflektantom. Za to namerava Zveza povečati svoje prenočišče na 115 postelj. Cene znašajo za noč in posteljo od 10 do 25 dinarjev vštévši kurjavo in kopal.

Mariborski zadrugiški parlament

V veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru se je zbralo dne 22. aprila 535 zadrugarjev (a v Ljubljani?! Op. ur.) na občnem zboru Nabavljajne zadruga drž. uslužbencev. Po pozdravnih besedah predsednika Zveze g. Miloša Štiblerja je prečital g. Reher poročilo upravnega odbora.

Zadruga je organizirala dostavo blaga v dravski dolini do Dravograda na večkratno prošnjo tamošnjih članov. Vsled povečanja obrata je prenesla uprava manufakturni oddelek v prvo nadstropje zadrugiškega posloplja, kjer so bile prej pisarne, prejšnjo dvorano so pa preuredili v pisarniške prostore. Začetek leta 1933. je imela zadruga 2876 članov, konec leta 3205 (torej za 329 več).

Promet je porastel za okroglo 20 odstotkov proti letu 1932., zaloga blaga se je povečala za Din 400.000 in je znašala 31. decembra vrednost istega 2.605.000 Din. Članom se je vpisal v dobro blagajniški skonto že pred zaključitvijo bilance in sicer pri plačilih v gotovini 5 ½%, pri plačilih na obroke ali na mesečni obračun pa 4 ½%, v ce-

loti 860.000 Din. Vrednost nepremičnin znaša 2.029.000, premičnin (vštéta pekarna) 1.010.000 Din. Rezervni fond je narastel na 2.711.000 Din in bo znašal kmalu 1000 Din za vsakega člana. Močan rezervni fond je najboljšje jamstvo za obstoj zadruga in omogoča upravi, da nudi članom toliko različnih ugodnosti. Poslovni prihranek znaša 386.000 dinarjev, od česar pripade 40% rezervnemu skladu.

Iz fonda za članske namene je izplačala zadruga v 86 smrtnih primerih 333.000 Din; dne 28. II. 1934 je znašalo stanje tega fonda 464.850 Din. V vsakem smrtnem primeru člana ali njegovega zakonskega druga znaša posmrtnina 3500 Din in še primeren odstotek od povprečnega nakupa zadnjih let. Prvi znesek se krije iz prispevkov po 2 Din onih članov, ki so prostovoljno pristopili k temu fondu, drugi prispevek plačuje zadruga sama vsem iz fonda za članske namene. Iz socialnega stališča moramo ta sklad posebno pozdraviti, ker lajša bedo drž. uslužbencev oz. njihovih rodbin v najtežjih trenutkih.

čišče, katerega se morejo posluževati vsi aktivni in upokojeni drž. uslužbenci, ki so člani nabavljajnih, kreditnih, stavbnih in drugih zadrug drž. uslužbencev. Ta ugodnost bo mogla priti prav mnogim našim zadrugarjem, ki potujejo v Dalmacijo na letovišče ali po poslih.

Plače občinskih uradnikov v Subotici. Na svoječasnno zahtevo fin. ministrstva, naj se plače občinskih uradnikov izenačijo s prejemki državnih uslužbencev, je tudi mestni občinski odbor v Subotici predlani izdal nov pravilnik o plačah občinskih namestencev. Ta pravilnik se je tako izvajal, da so bili posamezni uradniki s popolno vseučiliško izobrazbo razvrščeni v nižje kategorije kot uradniki s srednješolsko izobrazbo. Zato je mestno zastopstvo nedavno sklenilo, da se bodo vse uradniške plače občinskih uslužbencev pregledale in se bodo napake popravile.

Odprava taksnih oprostitev. Zadnjič smo objavili, da so bile odpravljene oprostite plačevanja taks za vloge in predstave državnim oblastvom, ki so bile priznane posameznim ustanovam, društvom in zavodom. Finančno ministrstvo je naknadno izdalo pojasnilo, da so odpravljene takse oprostite samo za tista društva, zavode in ustanove oz. osebe, katerim so bile izdane s posameznimi odločbami finančnega ministrstva. Niso pa odpravljene opr-

stitve tistih ustanov, ki uživajo taksno prostoto na podlagi posebnih zakonov kakor n. pr. Narodna banka, Državna hipotekarna banka, obrtniške in kmetijske zadruge, okrožni uradi za zavarovanje delavcev in tudi vse zadruge drž. uslužbencev ter njihova Zveza. Morajo pa te, še nadalje oproščene zadruge na vsako vlogo pritisniti poseben žig z označbo zakonskega člana, na podlagi katerega uživajo taksno prostoto.

Važno za posetnike letošnjega Ljubljanskega spomladanskega velesajma. Posetniki velesajma imajo 50% popusta na železnicah. Za izrabo tega popusta je izdala železniška uprava posebne železniške izkaznice, ki jih izdajajo blagajne vseh železniških postaj po Din 5.— za komad. Vsak posetnik kupi na cdhodni postaji tako železniško izkaznico za Din 5.— in celo vozno karto do Ljubljane. Številko, vozne karte vpiše postajna blagajna v železniško izkaznico in isto žigosa. Uprava velesajma potrjuje obiskovalcu v železniško izkaznico obisk velesajma. Na načelnika zadruge železniško izkaznico še blagajna ljubljanske postaje, nakar velja vozna karta za brezplačen povratek po isti ali krajši poti. Popust velja za dopotovanje v Ljubljano od 28. maja do 10. junija zaključno, za povratek pa od 30. maja do 12. junija t. l. zaključno.

Zborovanje poštne uslužbenecv

Dne 8. aprila se je vršil redni občni zbor ljubljanske sekcije Združenja p. t. t. uslužbencev kraljevine Jugoslavije. Navzočih je bilo približno 80 članov, med njimi je 12 delegatov zastopalo 581 članov. Zborovanja so se udeležili tudi poštni ravnatelj g. dr. Tavzes, odposlanci osrednjega odbora organizacije, zagrebške in splitske sekcije. Predsednik g. J. Kumer je podal daljše poročilo o delovanju v zadnjem poslovnem letu. Naglasil je, da je bilo zadnje leto doba resnega dela za koristi članstva, organizacije in stroke. Odbor sekcije je vselej želel složno delovati z glavnim odborom v Beogradu. Če bo v vrstah članov vladala vselej sloga, enodušnost in zaupanje v vodstvo ter potrebno spoštovanje do oblasti, bodo vse želje organizacije odločujoči činitelji gotovo uvaževali. V teku leta so se organizirali pododbori v Ljubljani, Mariboru in Celju, ki so delovali z odborom sekcije v najlepši slogi. Delovanju teh pododborov se je zahvaliti, da članstvo organizacije ni zapustilo, temveč je složno stalo ob strani voditeljem. Število članstva je sicer nekoliko padlo zato pa se je med ostalimi stanovska zavest utrdila in poglobila.

Odbor sekcije je imel 15 sej in 2 polni seji. Na njih se je zlasti razmotrivalo vpra-

šanje nove uredbe o organizaciji pošte in telegrafa. V tem pogledu je sekcija storila vse, kar je bilo mogoče. Članstvo je kritiziralo nedelavnost osrednjega odbora v Beogradu, ki bi se moral ravnati po željah pododborov in inicijativno delovati.

Delo v odboru sekcije je bilo ovirano, ker je iz odbora izstopilo več članov. Na njihova mesta so bili poklicani namestniki. Odbor je prejel v minilem letu 441 dopisov, odposlal jih je pa 379. Članski sestanki so se priredili v Mariboru, Celju, Ljubljani in Novem mestu. Organizacija je sodelovala tudi pri akcijskem odboru združenih uradniških organizacij, kjer so se obravnavale stanovanjske razmere državnih uslužbencev. Odbor je agilno posegel v delovanje zadruge »Poštni dom«, ter dosegel, da se prvotni načrt uresniči, tako da se bo v kratkem pričelo z zidanjem doma.

Nadzorni odbor je predlagal upravnemu odboru razrešnico, kar so s pohvalo sprejeli zborovalci. Nato je bil po kratki razpravi sprejet proračun za prihodnje leto. Soglasno so bili tudi nato izvoljeni odborniki z dosedanjim preds. J. Kumrom na čelu. Zborovalci so nato sprejeli resolucijo, ki vsebuje najvažnejše težnje p. t. t. uslužbencev. To resolucijo objavimo posebe.

Iz organizacij.

Občni zbor upokojenih tovarišev. O uspelem občnem zboru »Društva drž. upokojencev (-enk) v Ljubljani«, ki se je vršil dne 13. maja, objavimo izčrpano poročilo v prih. številki našega lista, ki bo prvenstveno namenjena vprašanjem upokojencev. Prinesli bomo tudi v celoti obsežno in izredno poučno poročilo društvenega tajnika g. A. Spendeta o živahnem društvenem delovanju v minilem letu.

Zborovanje narodnih železničarjev. V dneh 22. do 24. junija se bo vršil XVI. redni letni kongres UJNZB in sicer v Subotici. Glavni dan zborovanja je 24. junij.

Učiteljski dom v Ljubljani. Na zadnjem občnem zboru se je ugotovilo, da šteje druga Učiteljski dom v Ljubljani 187 članov. Načelstvo je storilo vse potrebno, da se akcija za zgraditev doma po možnosti pospeši. Med zadnjo triletno poslovno dobo je zadruga prevzela premoženje likvidiranega »Društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam v Ljubljani«. Učiteljska tiskarna je zadrugi v proslavo svoje 25-letnice podarila stavbišče na dvorišču svojega poslojpa v Frančiškanski ulici. Naročeni in izdelani so že osnovni načrti za novi dom, ker pa posestno stanje podarjenega stavbišča še ni izgotovljeno in zadruga nima dovolj gotovine, je ostalo zaenkrat pri načrtih. Zadruga ima skupno

nad 786.000 Din premoženja. Zborovalci so sklenili, naj se spremeni naziv doma tako, da bo videti, da je to dom vsega učiteljstva, organiziranega v ljubljanski sekciji JUU. Uvede naj se tudi redna članarina za učiteljski dom. Za načelnika zadruge je bil ponovno izvoljen gosp. šolski upravitelj Stanko Vrhovec.

Organizacija železniških uradnikov v Mariboru. Poročali smo že, da se je v Mariboru ustanovil pododbor Združenja železniških uradnikov. Organizacija je začel januarja odprla lastno društveno pisarno v Kolodvorski ulici št. 1 tik kolodvora. Dežurna služba v pisarni je vsak ponedeljek, sredo in petek od 17. do 19. ure.

Iz organizacije železniškega uradništva. Na zborovanju zagrebškega oblastnega odbora Združenja železniških uradnikov, ki se je vršil nedavno, je bilo prisotnih oz. zastopanih 300 članov. Vseh članov je 520, od teh jih 450 redno plačuje članarino. Društvo ima lepo urejene prostore, čitalnico in knjižnico s 500 knjigami in tamburaški zbor. Centralna organizacija izdaja svoje glasilo »Glasnik železniških činovnika«, ki izhaja redno vsak mesec na 12 straneh. Društven sklad za gradnjo železniškega uradniškega doma in internata je dosegel že skoro višino 200.000 Din.

Življenjski stroški v Avstriji. Po statistiki avstrijskega zveznega statističnega urada padajo cene v nadrobni prodaji prav tako kakor cene v prodaji na debelo, hkrati pa se znižujejo tudi splošni življenjski izdatki. Med tem ko je meseca januarja 1933 znašal indeks za cene v trgovini na debelo še 118 (leta 1932: 114), je znašal že julija 1933 samo še 111 (112). Cene v trgovini na drobno so tudi padle. Indeks za januar 1933 kaže 145 (1932: 142). Julij 1933: 142 (143). Življenjski izdatki so po indeksu znašali januarja 1933: 106 (1932: 109), v juliju le še 105 napram 108 leta 1932. — Iz navedenih podatkov sledi, da se indeks sicer počasi pa stalno popravlja.

Disciplinsko pravo v Avstriji. Avstrijska vlada je spremenila dosedanje uradniško programatiko v tem smislu da se odpravijo vrhovne disciplinske komisije pri posameznih osrednjih uradih, in se za vsa ministrstva ustanovi samo ena, skupna vrhovna disciplinska komisija pri predsedništvu vlade. Tako bodo vsi prizivni v disciplinskih zadevah prišli pred to osrednjo komisijo, ki bo mogla v posameznih primerih objektivneje posloovati, ker bodo njenim članom prizivne stranke po večini osebno nepoznane in tudi iz tujih resortov.

Razpust stanovske organizacije. Avstrijsko zvezno policijsko ravnateljstvo je — še pred zadnjimi nemiri — ustavilo delovanje »Svobodne organizacije varnostnih uradnikov Avstrije« in predlagalo razpust

navedene organizacije, ker je ista prekoračila okvir svojih pravil. Organizacija je obsegala samo manjši del avstrijskih varnostnih uradnikov.

Izkaznice za upokojence. V Avstriji prejmejo vsi zvezni upokojenci posebne izkaznice, ki jim služijo kot legitimacije v razne svrhe. Vsaka izkaznica velja 5 let, in se po poteku podaljša za enako dobo. Legitimacije so opremljene s sliko lastnika in podatki o njegovem službenem značaju. Te izkaznice pa lastnikov ne opravičujejo za nakup železniških vozovnic po ugodnostnih cenah. — Tudi pri nas bi bile take legitimacije prav umestne.

Zmanjšanje staleža avstrijskih železničarjev. Leta 1923. je bilo na avstrijskih zveznih železnicah še 114.960 uslužbencev. Leta 1926. jih je bilo še 87.710, leta 1931. jih je bilo 71.852, konec decembra l. 1932. pa samo še 62.271. Tudi v letu 1933. se je stalež nadalje zmanjševal, za tekoče leto je pa določeno, da se odpusti oz. upokoji še 8000 uslužbencev, tako da bo konec tega leta ostalo v službi le še približno 54.000 uslužbencev, tako da bo njih število v teku zadnjih 10 let zmanjšano za nad 50 odstotkov. — Za primerom navedemo pregled zmanjšanja železniškega uslužbenstva v nekaterih drugih državah: na Francoskem se je od leta 1923. do 1933. znižalo število uslužbencev za 7%, v Švici za 10%, na Angleškem pa za 17%.

Anatole France:

Senca

Ko sem bil star dvajset let, se mi je pripetil nenavaden dogodek. Ker me je poslal oče na Spodnjo Maine, kjer naj bi uredil neko družinsko zadevo, sem neko popoldne odšel iz prijaznega mesteca Ernée, da obiščem sedem milj odondot, v revni vasici Saint-Jean hišo, ki je zdaj zapuščen in v kateri je delj kot dvesto let stanovala očetnja rodovina. Bilo je začetek decembra. Od jutra je že snežilo. Pot, ki je vodila skozi med živimi mejami, je bila na mnogih krajih vsa razdrta in oba s konjem sva se le z veliko težavo izogibala rupam.

Toda kakih pet do šest kilometrov pred Saint-Jeanom se mi je zazdelo, da ni več tako slaba in navzlic divjemu vetru, ki se je dvignil in snegu, ki me je bičal v obraz, sem pognal v skok. Drevesa, ki so obrobila cesto, so bežala ob straneh kakor spačene in žalostne sence v noči. Bila so trašna, ta črna drevesa z odsekanimi vrhovi, vsa pokrita z grčami in odrtinami, z vejami, kakor zvite roke. Na Spodnji Maini jim pravijo okleščenci. Vzbujali so mi nekak strah zaradi tega, kar mi je nekaj vikar pri cerkvi Saint-Marcel v Ernéeju pripovedoval prejšnji večer. Neko izmed teh dreves, mi je bil pravil vikar, enega teh starih bokažkih pohablencev, kostanj, ki je bil okleščen že več kot dvesto let in votel kot kak stolp, je dne 24. februarja 1849. preklala strela od vrha do tal. Tedaj so skozi razpoko zagledali v drevesnem duplu človeško okostje, ki je stalo čisto pokonci, ob strani pa puško in rožni venec. Na uri, katero so našli ob nogah tega človeka, se je bralo ime Claudea Nozière. Ta Claude, stari stric mojega očeta, je bil, dokler je živel tihotapec

in tolovaj. Leta 1794. se je pridružil upornim kmetom v tolpi Tretona, ki so mu nadeli ime Srebrna noga. Hudo ranjen, zasledovan in preganjan, se je pred sinjimi republikanci skrivil in umrl v duplu tega okleščenca. Ne prijatelji, ne sovražniki, nihče ni izvedel, kaj se je zgodilo z njim. In pol stoletja po njegovi smrti je strela izgrebla starega upornika.

Mislil sem nanj, ko sem gledal, kako ob obeh straneh ceste beže okleščena drevesa in zadržal sem konjev korak. Temna noč je bila, ko sem dospel v Saint-Jean.

Stopil sem v krčmo. Gostilniško znamenje nad vrati je na verigi, katero je majal veter, žalostno škripalo v temi. In ko sem sam postavil konja v hlev, sem stopil v nizko izbo in sedel v naslonjač ob ognjišču. Medtem, ko sem se tako grel, sem si mogel ob svetlobi, katero je dajal plamen, ogledati obraz gospodinje. Bila je to strahotna starka. Na obrazu, katerega je že pokrivalo malce prsti, ni bilo videti drugega kot razjeden nos in mrtve oči v krvavih vekah. Ogledovala me je nezaupno, kakor tujca. Zato sem ji povedal, da jo pomirim, svoje ime, katero je morala pač dobro poznati. Odvrnila mi je, zmajaje z glavo, da Nozièreov ni več nobenega. Vendar je bila pripravljena, da mi da večerjo. Vrgla je butaro na ognjišče in odšla.

Bil sem žalosten in truden in neizrek-ljiva tesnoba me je trpinčila. Mračne in silovite podobe so me pričele napadati. Zadržem sem za trenotek. Toda v tem polsnu sem še naprej slišal, kako je zgoraj v dimniku ječal veter, ki mi je s cvilečim pišem sipal pepel z ognjišča na škornje.

Ko sem čez nekaj minut spet odprl oči, sem zagledal nekaj, česar nikoli več ne pozabim. Videl sem razločno v ozadju sobe na steni, ki je bila pobeljena z apnom, nepremično senco. Bila je senca mladega dekleta. Njen profil je bil tako sladak, ta-

ko čist in tako dražesten, da sem, ko sem jo gledal, čutil, kako se mi vsa utrujenost in vsa žalost topi v sladkem občutku občudovanja.

Ogledoval sem jo, se mi zdi, celo minuto. Vsekakor je pa mogoče, da je moja občaranost bila daljša ali krajša, zakaj nobenega sredstva nimam, da bi mogel prečeti, koliko časa je res trajala.

Tedaj sem okrenil glavo, da bi videl njo, ki je metala tako lepo senco. Nobenega človeka ni bilo v izbi... nobenega razen stare krčmarice, ki je ravno preginjala mizo z belim prtom.

Vnovič sem pogledal na steno: sence ni bilo več tam.

Tedaj mi je zgrabilo srce nekaj kakor ljubezenska bolečina in bil sem obupan zaradi izgube, ki me je doletela.

Razmišljal sem nekaj trenutkov, s popolno jasnostjo, nato sem pa dejal:

»Matil, matil! Kdo je bil vendar tu, pravkar?«

Gospodinja mi je vsa začudena rekla, da ni videla žive duše.

Stekel sem k vratom. Sneg, ki je na gosto padal, je pokrival tla in nobene stopinje ni bilo videti v snegu.

»Matil! veste zagotovo, da ni v hiši nobene ženske?«

Odgovorila mi je, da ni nobene druge razen nje.

»Ampak ta senca?« sem vzkliknil.

Obmolnila je.

Tedaj sem se potrudil, da po načelih točne fizike določim kraj, kjer je stalo telo, čigar senco sem bil videl, in pokazavi s prstom to mesto, sem ji rekel:

»Tukaj je bila, tukaj, Vam pravim...«

Stara je stopila bliže, v rokah svečo, in započela vame svoje strašne oči brez pogleda, nato pa je dejala:

»Zdaj pa vidim, da me ne varate in da ste res eden iz Nozièreovega rodu. Ali

ste morda sin Jeana, zdravnika iz Pariza? Poznala sem njegovega strica, mladega Renéja. Tudi on je videl žensko, katere živa duša ni opazila. Kar misliti moram, da je to božja kazen nad vso rodovino zaradi krivde upornika Claudea, ki je pogubil dušo s pekovo ženo.«

»Mar govorite,« sem ji rekel, »o Claudeu, čigar okostje so našli v votlem duplu okleščene drevesa, s puško in molkom?«

»Mladi moj gospod, molek mu ni mogel prav nič služiti. Zaradi ženske se je pogubil.«

Starka mi o vsem ni več povedala. Komaj, da sem mogel pokusiti kruh, jajca, slano in jabolčnik, s katerim mi je postregla. Nepristano so se mi obračale oči proti steni, kjer sem videl senco. Ah! Tako dobro sem jo bil videl. Bila je nežna in čistejša, nego bi bila mogla biti senca, katero bi bil prirodno povzročil trepetajoči odsev ognjišča in dimnata sveča.

Drugo jutro sem obiskal zapuščeno hišo, kjer so ob svojem času živeli Claude in René. Vso deželo sem obredel in izpraševal župnika. Toda nič nisem izvedel, po čemer bi bil mogel spoznati mlado dekletko, čigar senco sem videl.

Še danes ne vem, če je treba v ti stvari verjeti stari krčmarici. Ne vem, če je kaka prikazen nadlegovala v divji samotni bokažki pokrajini kmete, od katerih izvira moj rod in če se ta dedna senca, ki je strasila moje okrutne in skrivnostne prednike, ni z novo dražestjo pokazala njihovega zasanjanemu vnuku.

Mar sem v krčmi v Saint-Jeanu videl družinskega duha Nozièreov, ali pa mi ni bilo morda oznanjeno to zimsko noč, da bo moj boljši del stvari tega sveta in da mi, je prizanesljiva narava naklonila najdragocenejšega svojih darov, dar sanj?

K. D.

Dvojno zaslužkarstvo med nameščenci

O tem piše ljubljanska »Delavska pravica« tudi to-le:

»Mnogo se danes govori o dvojnem zaslužkarstvu in po pravici kritiziramo one, ki služijo na dve strani ter s tem odjedajo kruh svojim, nezaposlenim tovarišem, a bi lahko izhajali samo z enim zaslužkom. Onim revežem, ki prejemajo nekaj sto darjev pokojnine na mesec, pa morajo poleg sebe živeti še družine, tega ne krátimo, ker živi pač ne morejo iti v zemljo Saj bi gotovo vsi raje mirno uživali pokoj, kot pa da se pehajo po službah, a kaj ko jim država ne da zadostnih sredstev za življenje.« — V nadaljevanju piše člankar, da sede v naših socialno-zavarovalnih zavodih kot odborniki »nameščenci, ki jih mi sami volimo na ta mesta. Smatramo, da so ta mesta častna in da so oni, ki ta mesta dosežejo, poplačani za svoj trud s poklonjenim jim zaupanjem in da bi bilo pod njih častjo zahtevati zato katerokoli plačilo. Nimamo nič proti temu, ako se nameščencu povrnejo efektivni izdatki, ki jih

ima v opravljanju svojih dolžnosti, ki so v zvezi s temi mesti, kajti toliko idealizma ne moremo od njih zahtevati, da bi nosili sami vse stroške. Nikakor pa nimajo pravice do sejin, honorarjev itd. (kakor se pač ti dohodki imenujejo) oni nameščenci, ki z udeležbo pri sejah, občinih zborih itd. nimajo drugih stroškov kot tramvajsko vožnjo, ako so prekomodni, da bi prišli peš. Tudi dijete naj bi se obétno znižale. Da pa bomo na jasnem, moramo poudariti, da nekatere nagrade za upravna mesta v nekaterih zavodih niso ravno nizke in bi bil marsikak nameščenec vesel, ako bi prejel za svoj trud enega meseca toliko plače, kot ti gospodje nagrade za ono malenkostno delo. Sedaj pa pomislimo še to, da so na vseh teh mestih povečini eni in isti ljudje in če upoštevamo njih službene prejemke ter nagrade in sejinne, vidimo, da je napram tem ljudem očitek dvojnega zaslužkarstva premajhen, ker imamo opraviti že s trojnimi in še celo štirikratnimi zaslužkarstvom...«

Socialna politika

Kam gre ženski zaslužek? Kdor ima le količkaj vpogleda v življenje, ve, da je le malo v pridobitnih poklicih zaposlenih žena, ki ne bi morale skrbeti za starše, brate in sestre ali za druge bližnje jim osebe. Posebno velja to o nameščenkah. Zal, da pri nas o tem še nimamo zbranih statističnih podatkov, pač pa so to storili že v mnogih drugih deželah. Tako so v Avstriji ugotovili med industrijskimi delavkami, da 80% poročenih delavk in nad 50% samskih prispeva svojo plačo za vzdrževanje družine; ena tretjina teh delavk nosi sploh vso skrb za družino na svojih ramah. — Društvo katoliških nemških učiteljic v Nemčiji je l. 1932. razposlalo 13.800 toštvarnih vprašalnih pol svojim članicam. Odgovorov je prejelo 9392, torej 68%. Iz njih je ugotovilo, da uporabljajo vso plačo zase le 20,3% učiteljic, 71,1% pa redno podpira starše,

brate, sestre ali druge osebe, tako da je od njihove plače popolnoma ali vsaj deloma odvisnih 11.728 oseb. Te ugotovitve veljajo na splošno nedvomno tudi za razmere pri nas. Če bi hoteli izključiti vse ženstvo iz pridobitnih poklicev, bi morali moški prevzeti skrb ne le za dekleta in žene, ki bi ostale brez dohodkov, marveč tudi za vse tiste, ki jih te s svojim zaslužkom vzdržujejo ali vsaj podpirajo. Vprašanje je, kako naj gospodarsko tako obremenjeni moški še misli na ustanovitev lastne nove družine? — (»Bodočnost«.)

Prisilno varčevanje. Po vzgledu železničarske kreditne zadruge v Sarajevu je sarajevska mestna občina uvedla za vse svoje uradnike in uslužbence, razen občasnih mestnih delavcev, ki imajo mezdo manjšo od 32 Din na dan, prisilno varčeva-

nje. Vsakemu nameščencu se ob izplačilu mesečne plače odbije določen del prejemkov, ki se ureja po višini prejemkov posameznega uslužbenca. Odbitki se na ime dotičnega uslužbenca vložijo v iondotno Mestno hranilnico in prejme vsak uslužbenec kot potrdilo o svojih vplačilih vložno knjižico. Z vložnimi zneski morejo po edinci razpolagati samo v posebno važnih primerih, kadar potrebujejo večje zneske, tako na pr. ob smrti v družini, ob ženitvi, pri porodu in v težjih boleznih, ter seveda kadar preneha službeno razmerje. Z uvedbo tega prisilnega varčevanja skuša sarajevska mestna občina doseči pri svojih uslužbencih smisel za varčevanje, hkrati jih pa za primer večjih nezgod ali nesreč v družini preskrbeti s potrebnimi gmotnimi sredstvi. Tako prisilno varčevanje je uvedlo že večje število naših zadrug in bi bilo priporočati, da razmislija o tem tudi ljubljanski Hranilni in posojilni konzorcij.

Nove knjige.

Štefan Sušec: Naše finančno pravo. Opozorjamo vnovič na pravkar izišlo knjigo načelnika fin. oddelka banske uprave v pok., g. Štefana Sušca, ki obravnava vso obsežno materijo neposrednih davkov, drž. trošarine in taks. Knjiga, ki je namenjena praktični uporabi in studiju, bo služila prav dobro vsem, ki imajo posla z zamotanimi finančno-pravnimi vprašanji. Zaradi pogostnih sprememb in dopolnitev zakonov in nepreglednosti zakonodaje, je bila taka sistematsko urejena izdaja veljavnih predpisov nujno potrebna. Knjiga podaja današnje stanje našega finančnega prava tako, da so vpoštevane že vse zadnje spremembe in dopolnitve prav do 1. aprila t. l. Cena prepotrebne in res okusno izdane knjige, ki obsega skoro 400 strani, je skrajno nizka. Za Din 100.— ni mogoče dobiti enako obsežnega in tako lepo opremljenega, solidno in trpežno vezanega knjižnega izdanja ne pri nas, ne drugod po svetu. Knjigo je marljivi avtor izdal v samozaložbi in se naroča pri njem (Beethovnova ulica 16) ali pa pri tiskarni »Merkur« v Ljubljani, Gregoričeva cesta. Dobi se pa tudi po knjigarnah. — Knjiga, ki je v

skromni slovenski finančno-pravni literaturi prvo delo, ki skuša objeti vse panoge fin. prava (zamišljen je namreč še drugi del, ki naj bi vseboval carinsko zakonodajo, valutarne predpise, državni kredit, borze itd.), je vzbudila živahno pozornost in našla med zainteresiranimi mnogo priznanja.

Obleke kemično čisti, barva, plisirana in ilka tovarna J. O. S. REICH.

Zdravstveni drobiž.

Pojdi na sprehod tudi v mrzlem letnem času, ob vsakem vremenu, seveda primerno oblečen.

Spanja si privoščiti, če le moreš, vsako noč osem do devet ur.

Težko bolnemu nikdar ne dopoveduj, da ni bolan. To zna le zdravnik. Ugovori bolnika le žalijo in jezijo.

Napačno je, če se pri obisku bolnika naslanjaš na spodnji del postelje; postelja se pri tem neprestano trese, kar napravi bolnika nervoznega.

Kdor ima premalo želodčne kisline, si jo mora umetno dovajati (acizolpepsin). Potem hrana ni tako pomembna.

Če zardimo, je to nedolžno nervozno motenje, razdražljivost živcev krvnih cevčic. Časih pomaga ali celo ozdravi to motenje zdravnik s prigovarjanjem, tudi sugestija. V zadnjem času so zdravljenje zardevanja vzeli v svoj delokrog tudi psihoanalitiki.

Uvedba narkoze v zdravstvu je prav za prav delo zobozdravnikov; imenujejo imeni zobozdravnikov H. Wellsa in W. Mortana. (Iz »Zdravja«.)

**DEŽNIKE
NOGAVICE**
VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznano solidni in elegantni izdelavi
oddajamo po tovarniških cenah
V NAŠIH PRODAJALNAH V LJUBLJANI

PREŠERNOVA ULICA 20
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19

prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic

JOSIP VIDMAR

Priporočamo Vam najboljše živalne stroje in kolesa

**Adler, Gritzner
Švicarski ple-
tilni stroji Dubied**

Brezplačen ponk v vezanju

Velikono jantstvo

edino le pri tvrdki

Jos. Petelinc, Ljubljana
Tel št. 2913. za vodo

Varno naložite svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI
registrovani zadrugi z omejeno zavezo
V LJUBLJANI • MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7
poleg Grand hotela Union v lastni palači
Obrestuje najugodneje
Telefonska številka 2412 Štev. poštne hran. 11165

Manufakturna trgovina

ABIJANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapetri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

KNJIGARNA

Ljubljana
Franciškaška 6
Telefon št. 3397

Maribor
Tyrševa ulica 44
Telefon št. 2628

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Priporočamo tvrdko

M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Tovariši!

Kupuite svoje potrebščine
pri tvrdkah ki inserirajo
v »NAŠEM GLASU«

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

r. z. z o. z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino združna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite združno misel med svojimi tovariši!